

Силабус курсу
Методика організації наукових досліджень

Освітній ступінь: магістр
Галузь знань: 07 Управління та адміністрування
Спеціальність: 073 Менеджмент
Освітньо-професійна програма «Управління навчальним закладом»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – I рік, II семестр
Компонент освітньої програми: обов'язкова
Дні занять: згідно з розкладом занять, ауд. 74
Консультації: Очні консультації: вівторок: 12.30-15.00, ауд. 72.
Онлайн- консультації: у viber групі курсу кожного дня з 15-00 до 16-00.
Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та менеджменту освіти Грущь Галина Михайлівна
Контактні телефони викладача:	+380963820921
Е-mail викладачів:	hrutsg@ukr.net
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/IPP/gruts-galina-mikhayl-vna.php?clear_cache=Y; http://fpp.tnpu.edu.ua/pidrozdili/kafedri/kafedra-pedagogiki-ta-menedzhmentu-osviti/pracivniki-kafedri2/gruc-galina-mihajlivna
Сторінка курсу в Moodle	https://elr.tnpu.edu.ua/course/view.php?id=1949

Анотація дисципліни

У навчальних планах ОПП «Управління навчальним закладом» дисципліна «Методика організації наукових досліджень» є нормативною навчальною дисципліною, у якій розглядаються питання формування цілісних теоретичних уявлень про загальну методологію наукової творчості; формулювання наукових знань з найбільш актуальних проблем науково-дослідної діяльності, методики організації та проведення наукового дослідження; розкриття специфіки наукового пізнання та формування філософського підходу до методології пізнавальної діяльності; ознайомлення з сучасними концепціями; підготовка магістрантів до наукової діяльності, формування у них практичних умінь і навичок здійснення дослідницького пошуку, проведення комплексного дослідження, оволодіння понятійним апаратом, формування предметної області дослідження, концептуалізації і

формалізації досягнення мети та завдань дослідження, методикою виконання й оформлення науково-дослідної роботи та її захисту; ознайомлення зі способами роботи з науковою інформацією, загальними вимогами до наукових досліджень, основ їх планування, організації та виконання; ознайомлення з вимогами до оформлення різних видів дослідницьких робіт; засвоєння методів планування та проведення наукових досліджень, обробки й аналізу їхніх результатів, оформлення та представлення результатів дослідження; ознайомлення магістрів з організацією науково-дослідної роботи студентів, викладачів, аспірантів, докторантів у ТНПУ ім. В. Гнатюка та ін.

Метою викладання навчальної дисципліни «Методика організації наукових досліджень» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти наукової культури, знань і вмінь, необхідних для розв'язання завдань, пов'язаних із плануванням і проведенням наукових досліджень та втіленням їх результатів, а також із уведенням елементів наукової творчості у професійно орієнтовані дисципліни.

Зміст дисципліни «Методика організації наукових досліджень» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 073 Менеджмент, норм і традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

Години (лек./ практ.)	Тема	Результати навчання	ПРН із ОПП	Завдання
	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи науки та науково-педагогічної діяльності			
2/2	Тема 1. Об'єкт, предмет, зміст, завдання та структура курсу. Поняття про науку як форму суспільної свідомості.	Знати дефініцію і розуміти сутність поняття «наука». Розуміти особливості виникнення і розвитку наукового знання. Уміти визначити основні функції науки. Аналізувати структуру і класифікацію науки. Суть та особливості формування і розвитку природничих, гуманітарних та суспільних наук. Розкрити значення науки для розвитку та організації суспільства. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний	ПРН 1.	Мультимедійна лекція, наукові дебати

		інструментарій для результативного та ефективного управління організацією відповідно до її специфіки.		
0/2	Тема 2. Сутність наукового дослідження	Розуміти особливості науково-педагогічного дослідження (неоднозначність перебігу явищ; неповторність педагогічних процесів; участь у педагогічних процесах людей; об'єкти у педагогічному дослідженні не бувають ідентичними). Знати головні критерії ефективності науково-педагогічного дослідження. Вимоги до здійснення науково-педагогічних досліджень. Види досліджень у педагогіці (якісні і кількісні, фундаментальні та прикладні, теоретичні та емпіричні). Етичні принципи здійснення науково-педагогічного дослідження. Академічна доброчесність.	ПРН 2.	Лекція-презентація
0/4	Тема 3. Методологія педагогічної науки	Знати основні поняття методології науки. Показати різницю між методологією, методикою та методами досліджень. Розкрити рівні методології науки: їх сутність, значення та характерні особливості. Проаналізувати загальнонаукові і емпіричні методи, їх класифікацію, особливості використання та інтерпретацію результатів.	ПРН 8.	Лекція-прес-конференція – методу запитань-відповідей

		Застосувати тести, питання, основні наукові методи: порівняльний, історичний, системний підхід, структурний аналіз, статистичні, логічні, моделювання, «мозкового штурму», експертних оцінок тощо. Визначити зв'язок методу і методики дослідження.		
0/2	Тема 4. Педагогічний експеримент	Розуміти сутність педагогічного експерименту. Знати види педагогічного експерименту (констатувальний, формувальний, контролюючий, природний, лабораторний). Уміти планувати експеримент (постановка завдань, вибір необхідної кількості експериментальних факторів, вибірка, визначення тривалості, фіксування даних тощо). Програма педагогічного експерименту.	ПРН 8.	Бесіда, виконання творчих завдань
	Змістовий модуль 2. Технологія проведення наукових досліджень в управлінні			
2/4	Тема 5. Технологія дослідницької роботи	Знати основні етапи наукового дослідження і логіка їх пізнавального пошуку. Виявлення, формування і постановка наукової проблеми як однієї з форм наукового знання. Практичні та теоретичні причини, що зумовлюють постановку проблеми. Розуміти	ПРН 6.	Моделювання завдань

		<p>сутність, характер і шляхи розв'язання наукової проблеми. Виявлення і нагромадження фактів дійсності – важливий етап у науковому дослідженні. Поняття про факти дійсності, їх види та зміст. Відмінність між фактом-подією та науковим фактом. Логіка виявлення фактів дійсності, їх пояснення та узагальнення. Формування та обґрунтування наукових гіпотез як процес поглиблення наукового дослідження. Знати види гіпотез та їх роль у дослідженні явищ і процесів реальної дійсності. Значення гіпотез у прогнозуванні розвитку матеріального та духовного світу. Формування наукової теорії – основний етап у процесі наукового дослідження. Поняття наукової теорії, її сутності та структури. Ознаки і функції наукової теорії. Роль теорії у формуванні та розвитку знань, науки, наукової картини світу. Наука як особливий вид духовного виробництва, пізнавальної діяльності вчених.</p>		
2/4	<p>Тема 6. Планування педагогічного дослідження</p>	<p>Уміти вибирати теми наукового дослідження, які можуть бути віднесені до певного наукового напрямку чи до наукової проблеми. Теми наукового дослідження: теоретичні,</p>	ПРН 1	Презентація, навчальна дискусія

		<p>практичні і змішані. Роль наукового керівника при виборі теми наукового дослідження. Етапи виконання науково-дослідної роботи. Поняття про планування наукового дослідження. Володіти Термінологічно-категоріальним апаратом дослідження. Науковий апарат дослідження: 1) формулювання проблеми чи теми; 2) визначення об'єкта і предмета дослідження, їх взаємозв'язок; 3) визначення мети і постановка завдань дослідження; 4) інтерпретація основних понять; 5) формулювання робочих гіпотез. Програма науково-педагогічного дослідження. Об'єм вибірки. Репрезентативність вибірки. Генеральна сукупність. План магістерської випускової (дипломної) чи курсової роботи. Робочий план (план-графік) виконання робіт.</p>		
0/2	<p>Тема 7. Робота з науковою інформацією. Дотримання академічної доброчесності у реалізації наукових досліджень.</p>	<p>Інформаційний підхід у методології пізнання. Наукова інформація та її джерела. Поняття наукової інформації. Види та вимоги до наукових видань: автореферат, дисертації, препринт, збірник наукових праць, матеріали наукової конференції, тези доповідей наукової конференції,</p>	<p>ПРН 1</p> <p>ПРН 8</p>	<p>Лекція-презентація</p>

		<p>науково-популярне видання. Технологія роботи з науковою літературою. Особливості збирання, обробки та інтерпретації інформації. Збір, узагальнення і аналіз педагогічної практики. Вимоги до оформлення бібліографічного опису літератури у списку використаних джерел.</p>		
0/4	<p>Тема 9. Написання і оформлення наукових праць здобувачів вищої освіти</p>	<p>Уміти систематизувати результати дослідження. Знати види систематизації результатів дослідження та їх зміст. Уміти формулювати гіпотези, висновки та рекомендації, здійснювати педагогічний експеримент, коригувати попередні пропозиції, огляд наукових джерел дослідження. Викладення висновків та рекомендації у формі методичних рекомендацій, наукової статті, тез доповіді, звіту випускової магістерської роботи. Наукова стаття. Упровадження результатів завершених досліджень та розрахунок їх ефективності. Результати наукових досліджень: теоретичні й науково-методологічні положення, методики, рекомендації. Організаційне забезпечення наукових досліджень і наукова та організаційна градація науковців. Матеріально-технічне та фінансове забезпечення наукової діяльності. Оцінка</p>	<p>ПРН 11</p> <p>ПРН 8</p> <p>ПРН3</p>	<p>Проблемна лекція, моделювання ситуацій</p>

		ефективності досліджень	наукових		
--	--	----------------------------	----------	--	--

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці	Програмні компетентності
	Загальні компетентності
ЗК1	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК3	Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій).
ЗК5	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК6	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК7	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
	Фахові компетентності
СК1	Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій різного виду менеджменту, зокрема й відповідно до міжнародних стандартів.
СК3	Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту.
СК9	Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
СК11	Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, презентувати їх результати.
СК13	Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання сучасних освітніх та дослідницьких технологій у сфері менеджменту.

Основні джерела

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2010. 456 с.
3. Алексеєнко Т. А. Основи педагогічного експерименту і кваліметрії : навч.-метод. посібник ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2003. 41 с.
4. Волощук І. С. Основи наукових досліджень. Педагогіка : навч. посібник ; Кафедра педагогіки Національного аграрного ун -ту. Київ, 2006. 107 с.
5. Гончаренко С. У. Методологічні характеристики педагогічних досліджень. *Вісник АПН України*. 1993. № 1. С. 11–23.
6. Євдокимов В. І. Педагогічний експеримент : навч. посіб. для студ. пед. вузів ; Харківський держ. педагогічний ун-т ім. Г. С.Сковороди. Харків : ТОВ «ОВС», 2001. 148 с.
7. Клименюк О.В. Виклад та оформлення результатів наукового дослідження : авторський підручник. Ніжин : Аспект-Поліграф, 2007. 398 с.
8. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2004. 208 с.

9. Лаврентьева Г. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ : ІТЗН, 2007.
10. Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень : навчальний посібник. Київ : ДАКККіМ, 2008. 248с.
11. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
12. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. Київ : Редакція «Бюлетеня Вищої атестаційної комісії України», 2000. 32 с.
13. Порядок присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. *Бюлетень ВАК України*. 2004. № 3. С. 3–14.
14. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти. Київ : РННЦ «ДІНІТ», 2000. 260 с.
15. Стеченко Д.М., Чмир О.С. Методологія наукових досліджень. Київ : Знання, 2005. 309 с.
16. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій : посібник. Київ : Академвидав, 2004. 208 с.
17. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження : монографія. Харків : ФОП Панов А. М. 2017. 2017. 237 с.
18. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. Київ : Знання, 2011. 311 с.

Допоміжна література

19. Артемчук Г.І., Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи : навч. посібник для студентів та викладачів вищ. навч. закладів. Київ : Форум, 2000. 271 с.
20. Клепко С.Ф. Наукова робота і управління знаннями : навчальний посібник. Полтава : ПОІППО, 2005. 201 с.
21. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень : навчальний посібник. Київ : Слово, 2009, 239 с.
22. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ : ІЗМН, 1997. 244 с.
23. Сидоренко В.К., Дмитренко П.К. Основи наукових досліджень : навч. посібник. Київ, 2000. 260 с.
24. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень: Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний листок).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на

наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%). Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань у процесі заняття. Заборонено оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг із оплати навчання тощо.

• **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять зазвичай є обов'язковим компонентом навчання. У разі потреби (віддаленість місця проживання чи роботи магістранта) чи наявності об'єктивних причин (участь у програмі академічної мобільності чи конференції, міжнародне стажування, хвороба тощо) відвідування може відбуватись вибірково за погодженням із керівником курсу. Навчання магістрантів також здійснюється в он-лайн режимі на платформі Moodle. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та ІНДЗ. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Пропущені заняття можна відпрацювати у визначений час згідно з графіком.

• **Політика оцінювання.** Враховуються бали поточного, модульного (60 балів), та підсумкового оцінювання (наприклад, екзамен не більше 40 балів). При цьому враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних із навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання завдань. Магістранти, які не мають академічної заборгованості за результатами поточного контролю, допускаються до іспиту.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1 (теми 1-4): опитування під час занять тести, завдання, обговорення ситуацій)	15
Модуль 2 – (теми 5-9) – усне і письмове опитування, тести, проблемні лекції, моделі, презентації	25
ІНДЗ – індивідуальна письмова робота	30
Тести	30
Всього	100

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль №1					Сума	Змістовий модуль № 2					Сума	ІНДЗ	Тести	Сума
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4		За модуль 1	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	За модуль 2			
5	5	2	3		15	5	5	5	5	5	25	30	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
65-74	D		
60-64	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту навчальної дисципліни значно підвищиться, якщо магістрант попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: психологія і педагогіка вищої школи, комп'ютерні інформаційні технології в освіті і науці.

Формат дисципліни

Змішаний (blended) – дисципліна має супровід в системі Moodle, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.ін.

До силабусу також готуються матеріали навчально-методичного забезпечення: навчальний контент (розширений план лекцій, презентації, відео); тематика та зміст практичних робіт, ІНДЗ; завдання для поточного контролю (тести); електронне навчання в системі Moodle.